

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO :1984/137

KARAR NO :1984/499

ÖZET: Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olmayan suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ömer Yıldırım ve 11 arkadaşı

O L A Y : 5.4.1978 günü, lise pansiyonundan bir kısım öğrencilerin çıkarılmasını protesto etmek amacıyla sanıkların da dahil olduğu kalabalık halk grubunun bağırıp, çağırarak ve sloganlar söyleyerek yürüyüş yaptıkları, bu arada müstekilerden Abuzer Akdağ, Hüseyin Akdağ ve Zeynel Akçal'ın bakkal dükkanlarında zarar yaptıkları ve bazı kişileri dövdükleri ve bu suretle toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa aykırı eylem suçunu işledikleri ileri sürülerek, 171 sayılı Kanunun 22/2. maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Adıyaman C. Savcılığınca 20.6.1978 günlü, esas 1978/614 sayılı iddianame ile haklarında kamu davası açılmıştır.

Adıyaman Asliye Ceza Mahkemesi; 15.5.1979 gününde, esas 1978/250, karar 1979/149 sayı ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylardan olduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi; 17.5.1983 gününde, esas 1982/810, karar 1983/196 sayı ile; sanıklar Ömer Yıldırım, Hasan Yalçın ve Muhittin Baltacı'nın mahkûmiyetlerine ve diğer sanıkların beraatlerine karar vermiş, mahkûmiyet kararı verilen sanık Muhittin Baltacı tarafından bu kararın temyiz edilmesi üzerine, dosyayı tetkik eden Askerî Yargıtay 1. Dairesi; 28.9.1983 gününde, 1983/679-663 sayılı ilâmı ile; (Atılı suçun sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve suçun işleniş nedeni, biçim ve kapsamına göre sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmadığı gibi, bu suçun sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumi ve müşterek gaye içerisinde irtibatının da bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu duruma göre sıkıyönetim askeri mahkemesince görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, işin esasına girilip, hüküm verilmesi usul ve yasaya aykırı olduğundan, hükmün görev yönünden bozulmasına, bozma hükmünün temyiz etmeyen ve haklarında mahkûmiyet kararı verilen diğer sanıklara da sirayet ettirilmesine) şeklinde hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Dava dosyasını alan Askerî Yargı yeri, Askerî Yargıtay bozma ilâmına uymakla beraber , 3.11.1983 gününde, 1983/370-385 sayı ile; evvelce haklarında beraat kararı

verilen sanıklar Ömer Yıldırım, Hasan Yalçın ve Muhittin Baltacı dışında kalan 9 sanığı kapsayacak şekilde Askerî Yargıtay bozma ilâmındaki gerekçeleri ele alarak görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş ve dosya Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 24.7.1984 günlü, 1983/370 sayılı yazıları ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, A. Cemal Göğüş, Necati Karakiş, Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 24.12.1984 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Tayfun Ugan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Tetkik konusu suç, Adıyaman ilinde, 26.4.1979 da ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 5.4.1978 günü işlenmiştir.

Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi; 17.5.1983 günlü, esas 1982/810, karar 1983/196 sayılı kararında, sanıklardan Enver Kuş, Şerif Karabatak, M. Emin Başkara, Ramazan Şevik Ulum, Ali Osman Bilgiç, Mehmet Ali Alan, Mustafa Erten, Mustafa Coşkun ve Şükrü Coşkun haklarında verilen beraat kararları taraflarca temyiz edilmemekle kesinleştiği, bu duruma göre sadece haklarında mahkumiyet kararı verilen ve haklarındaki bu karar Askerî Yargıtay ilgi dairesince bozulan sanıklar Ömer Yıldırım, Hasan Yalçın ve Muhittin Baltacı'ya ilişkin olarak görevsizlik kararı verilmesi icap ederken, haklarındaki beraat kararı kesinleşen diğer 9 sanığıda kapsayacak şekilde tüm sanıklarla ilgili olarak görevsizlik kararı verilmiştir.

Dosya kapsamına göre lise pansiyonundan çıkartılan öğrenciler nedeniyle toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa aykırı eylemin işlenmiş olduğu anlaşıldığına ve bu eylemin sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğuna dair bir kanıt da dosyada rastlanmaması karşısında, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesindeki önkoşul gerçekleşmemiş olmakla, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle, Adıyaman Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının sanıklardan Ömer Yıldırım, Hasan Yalçın ve Muhittin Baltacı'ya ilişkin ve ayrıca Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesi'nce sanıklardan Enver Kuş, Şerif Karabatak, M. Emin Başkara, Ramazan Şevik Ulum, Ali Osman Bilgiç, Mehmet Ali Alan, Mustafa Erten, Mustafa Coşkun ve Şükrü Coşkun haklarında verilen beraat kararları taraflarca temyiz edilmemekle kesinleştiği ve bu duruma göre, Askerî Yargı yerince işbu sanıklara iliş-

kin olarak görevsizlik kararı verilmemesi gerekirken, tüm sanıkları kapsayacak şekilde görevsizlik kararı verilmiş. olduğu cihetle, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının ise, haklarında beraat kararı verilen ve yukarıda isimleri belirtilen dokuz sanık ile ilgili kısımlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, ancak Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nce sanıklardan Enver Kuş, Şerif Karabatak, M. Emin Başkara, Ramazan Şevik Ulum, Ali Osman Bilgiç, Mehmet Ali Alan, Mustafa Erten, Mustafa Coşkun ve Şükrü Coşkun haklarında verilen beraat kararları taraflarca temyiz edilmemekle kesinleştiği ve bu duruma göre, Askeri Yargı yerince haklarındaki beraat hükmü kesinleşen bu sanıklarla ilişkin olarak görevsizlik kararı verilmemesi gerektiği cihetle, Adıyaman Asliye Ceza Mahkemesi'nin 15.5.1979 günlü, esas 1978/250, karar 1979/149 sayılı görevsizlik kararının Askeri Yargı yerince mahkumiyet kararı verilen ve Askeri Yargıtay ilgili dairesince haklarındaki iş bu mahkumiyet hükümleri bozulan sanıklardan Ömer Yıldırım, Hasan Yalçın ve Muhittin Baltacı'ya ilişkin ve Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 3.11.1983 günlü, 1983/370-385 sayılı görevsizlik kararının ise, haklarında beraat kararı verilen yukarıda isimleri açıklanan 9 sanık ile ilgili kısımlarının kaldırılmasına 24.12.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

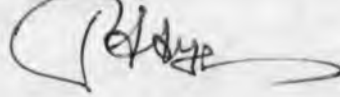
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

A. Cemal Göğüs

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Arsoy

Üye

Muammer Aksit

